خبر

اختتامیه همایش انقلاب اسلامی و افق تمدنی آینده برگزار شد

همایش ملی انقلاب اسلامی و افق تمدنی آینده با سخنرانی استادان مطرحی همچون آیت‌ا... سید محمدمهدی میرباقری، اصغر طاهرزاده و حسین کچویان و حضور برگزارکنندگان آن با رعایت پروتکل‌های بهداشتی به کار خود پایان داد. به گزارش مرکز توسعه فرهنگ و هنر در فضای مجازی، محمدحسین رجبی‌دوانی، دبیر علمی این همایش در سخنانی گفت: تمدن اگرچه از منظر دانشمندانی که در این خصوص اظهارنظر کرده‌اند با یک نگاه مادی نگریسته می‌شود و دستاورد ذوق و شعور بشر است اما اساسا پیامبران الهی تمدن‌سازان بشر بودند. وی با اشاره به این‌که تمدن، رابطه مستقیمی با قدرت و حاکمیت دارد، افزود: هرچند تمدن‌سازی وظیفه انبیا نبوده و وظیفه اصلی ایشان هدایت بشر برای رسیدن به کمال بوده است اما انبیایی که قدرت و حکومت داشتند مانند حضرت موسی(ع) در عرصه تمدن‌سازی موفق‌تر بوده‌اند. دبیر علمی این همایش رحلت پیامبر(ص) وانحرافی که در اسلام رخ داد را عامل وارد شدن ضربه‌های جبران‌ناپذیر به اسلام و تمدن نوپای اسلامی دانست و گفت: پس از رحلت رسول گرامی اسلام(ص) با این‌که قدرت به دست نااهلان افتاد، به دلیل وجود بن‌مایه‌های عمیق از زمان پیامبر(ص)، تمدن عظیم اسلامی در سده‌های بعدی ایجاد شده و تمدن مسلمانان تا قرن‌ها بزرگ‌ترین تمدن عالم بود. رجبی‌دوانی بیان کرد: در دوران کوتاه حکومت حضرت امیر(ع) نیز با این‌که فتنه‌های فراوانی در عالم اسلام و در برابر حکومت ایشان رخ داد اما آن حضرت از تمامی فرصت‌های به دست آمده استفاده و تلاش کرد تا راه پیامبر(ص) را در حوزه تمدنی اسلام ادامه دهد. وی تاکید کرد: آن تمدنی که در عالم اسلام شکل گرفت، در حقیقت تمدن مسلمانان بود نه تمدن اسلام؛ چرا که بعضا حوزه‌های مختلف این تمدن در دوران حکومت‌هایی همچون عباسی و... با تفکرات دیگر تمدن‌ها مخلوط شد. البته درنهایت تمدن بزرگ مسلمانان در جهان شکل گرفت و تا قرن‌ها در جهان حرف اول را می‌زد. رجبی‌دوانی افزود: رسیدن به تمدن نوین اسلامی نه تنها دور از دسترس نیست، بلکه می‌تواند با حرکت جهشی محقق شود. بر این اساس دانشگاه جامع امام حسین(ع) به عنوان مرکز علمی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی این افتخار را دارد که با وجود استادان و دانشمندان عالم خودگام در راه تحقق منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی در زمینه تحقق تمدن نوین اسلامی نهاده و برنامه‌های فراوانی اجرایی کرده که یکی از این برنامه‌ها، برپایی همایش ملی انقلاب اسلامی در افق تمدنی آینده است. دبیر علمی این همایش تصریح کرد: برای این همایش، ۹کارگروه تخصصی و ۳۸ پیش نشست برگزار شد. امروز نیز مراسم اختتامیه این همایش در حال برگزاری است که امیدواریم با توفیق الهی به اهداف مدنظر خود در این زمینه رسیده باشیم. رجبی‌دوانی با بیان این‌که ۱۱۰مقاله به دبیرخانه همایش ارسال شد، بیان کرد: ۴۷مقاله از کل این مقالات به عنوان مقالات پذیرفته شده در همایش مدنظر قرار گرفت که چکیده این مقالات در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد. در ادامه این همایش سردار سرتیپ دوم پاسدار محمدرضا حسنی‌آهنگر، رئیس دانشگاه جامع امام حسین(ع) پیروزی انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی(ره) را نقطه عطفی در تاریخ ایران و جهان عنوان کرد که برای مقابله با آن همه نظام‌های دنیا هم‌نظر بوده و هستند، تصریح کرد: امام راحل نظریه انقلاب‌های دنیا را بر هم زدند. رئیس دانشگاه جامع امام حسین(ع) با بیان این‌که انقلاب اسلامی به‌رغم تحریم‌ها و تهدیدها توانست جبهه مقاومت را شکل دهد و مبتنی بر آن هیمنه استکبار جهانی را بشکند، گفت: استمرار این حرکت متعالی نیازمند کشف استعدادهای انقلاب اسلامی است و رهبر معظم انقلاب با توجه به تمامی این شرایط به تبیین بیانیه گام دوم انقلاب پرداختند که یکی از مهم‌ترین اسناد بعد از انقلاب اسلامی است. وی همچنین به ارائه راهکاری برای حل مشکلات امروز کشور پرداخت و گفت: باید شبکه پاسخدهی به مسائل و مشکلات امروز را شکل داد لذا در فضا و شرایط امروز نیازمند حرکت‌های جهادی و انقلابی هستیم.

ظرفیت‌های تهران - مسقط برای رشد روابط اقتصادی

سید ابراهیم رئیسی روز چهارشنبه در دیدار بدر بن حمد البوسعیدی، وزیر خارجه عمان با تشکر از دعوت رسمی سلطان عمان برای سفر وی به این کشور، گفت: بدون تردید این تعاملات می‌تواند در تحکیم روابط دو کشور و حل مسائل منطقه‌ای و بین‌المللی مؤثر باشد. رئیس جمهور با اشاره به این‌که مواضع دولت عمان مواضعی خوب و متین بوده است و تفاوت قابل توجهی با رفتار برخی کشورهای منطقه دارد، خاطرنشان کرد: توجه عمان به فلسطین و یمن و مسائل منطقه قابل توجه است. رئیسی با تاکید بر این‌که در نگاه دولت عمان توجه به امنیت منطقه، جهان اسلام و مظلومان غرب آسیا وجود دارد، بیان کرد: مناسبات ما با عمان مناسبات خوبی است اما در حوزه مسائل اقتصادی و تجاری زمینه توسعه بیشتری وجود دارد. وی همچنین با دعوت از سلطان عمان برای سفر به تهران، تأکید کرد: اراده و سیاست ما در جمهوری اسلامی ایران توسعه همکاری با کشورهای دوست به‌ویژه عمان است.

مذاکرات لغو تحریم‌ها در وین در روزهای اخیر به مراحل حساس رسیده و به اذعان مذاکره‌کنندگان حاضر در وین، به مراحل پایانی نزدیک شده است

تیم مذاکره‌کننده کنونی چگونه توانسته است طرف‌های دیگر را به قبول خواسته‌های ایران وادار کند؟

دیپلماسی عملگرایانه ابزار مذاکرات وین ۲۰۲۲

مریم عاقلی

سیاسی

در روزهایی که ترافیک هوایی تهران برای ورود مهمانان خارجی و همسایه‌های پیرامونی حسابی سنگین است و هر روز مسافری از حوالی آب‌های خلیج فارس راهی تهران می‌شود، مذاکرات وین هم به مرحله حساس و مهمی رسیده و در کنار دیپلماسی همسایگان، روند مذاکره با سرعت پیش می‌رود. امیرعبداللهیان، وزیر خارجه کشورمان هم در یکی از همین دیدارها و مشخصا نشست دیروز با وزیر خارجه عمان، گرچه بر حساس شدن مذاکرات تاکید کرده اما در عین حال این را نیز گفته که موضوعات اندک ولی بسیار مهم در مذاکرات ما در وین باقی مانده است. این موضوع تقریبا حرف جدیدی است که گفته شده. وزیر خارجه کشورمان که بحث حضورش در وین هم تکذیب شده بود و قرار است به‌زودی راهی آفریقا شود، در کنفرانس خبری با وزیر خارجه سلطنت عمان خبرهای دیگری هم داده و گفته «من در مونیخ و همکارم آقای دکتر باقری در وین به‌صراحت به طرف‌های غربی در ملاقات‌های دیپلماتیک و همچنین آقای جوزف بورل هماهنگ‌کننده اتحادیه اروپا تاکید کردیم به هیچ‌وجه در مذاکرات وین از خطوط قرمز خود عبور نخواهیم کرد و این مساله با قوت نشان خواهیم داد.»

ایده مرکزی دولت سیزدهم در سیاست خارجی و داخلی، خنثی‌سازی تحریم است که این اتفاق عملا باعث شده ارزش راهبردی تحریم برای آمریکا و غرب تنزل جدی پیدا کند. فقط در یک مورد بحث افزایش فروش نفت ایران در دولت فعلی است که عملا به اعتراف ند پرایس، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا، کمپین فشار حداکثری ایالات متحده علیه ایران را به شکست کشیده است

این از بحث اروپا اما آن‌طور که از اظهارات امیرعبداللهیان درباره آمریکا هم بر می‌آید ظاهرا دستگاه محاسباتی طرف مقابل به‌ویژه آمریکا با اقدامات قاطع ایران تغییر کرده و آنها می‌دانند دیگر با ابزار تحریم، امکان فشار بر ایران را ندارند و هر کارشکنی آنها با پاسخ جدی ایران مواجه می‌شود. رئیس دستگاه دیپلماسی مشخصا درباره وضعیت ایران و آمریکا در اتمسفر مذاکرات این‌گونه گفته است که «ما کماکان گفت‌وگوهای مستقیم مذاکره‌کننده ارشد ایرانی را با نمایندگان کشورهای ۴+۱ در وین داریم و از طریق آقای مورا، نماینده اتحادیه اروپا و تبادل non-paperها نماینده آمریکا با نماینده جمهوری اسلامی ایران هم تبادل پیام‌ها انجام می‌شود و پیام‌های زیادی را از مقامات آمریکا مبنی بر گفت‌وگوی مستقیم دریافت می‌کنیم، از طرف آمریکایی تاکنون عمدتا حرف و پیام‌های مثبت شنیده‌ایم ولی تا این لحظه هیچ اقدام عملی برای اثبات حسن‌نیت خود به عمل نیاورده است.» اما حالا که مذاکرات به مراحل حساسی رسیده و توافق حداقل بیش از چند ماه قبل در دسترس است، توجه به همه مولفه‌های برجسته مذاکرات جاری در اتریش بسیار مهم است. موضوع اول بحث دست‌بسته نبودن این دولت در مذاکرات به امید رفع تحریم‌هاست. به این معنا که دولت سیدابراهیم رئیسی با اولویت‌دادن به خنثی‌سازی تحریم‌ها از طریق دیپلماسی همسایگی و آسیا محوری مسیر جدیدی در پیش گرفته و درواقع می‌توان گفت راهبرد اصلی این دولت در سیاست خارجی توجه توامان به خنثی‌سازی تحریم‌ها و رفع تحریم از طریق مذاکرات بوده است، به طوری که در این زمینه یک توازن ایجاد کرده است. رئیس‌جمهور قبلی می‌گفت با مذاکره، مشکل آب خوردن مردم رفع می‌شود یا اعتقاد داشت ما باید با کدخدا ببندیم. این نگاه غربگرا در دولت قبل، آسیب‌های زیادی برای کشور به‌ویژه در حوزه اقتصادی ایجاد کرد و تکانه‌های شدید معیشتی و اقتصادی، حداقلی‌ترین تالی فاسد این رویکرد بود اما اکنون تیم جدید نمی‌خواهد دوباره همان بن‌بست را تکرار کند. پس طبیعی است موضوع مذاکرات و توافق احتمالی به هیچ عنوان برای این دولت همه راه‌حل عبور از مشکلات تلقی نشود، بلکه صرفا بخشی از راه‌حل عبور از وضع موجود باشد که فقط می‌تواند نقش شتاب‌دهنده ایفا کند و نه بیشتر، بنابراین هدف‌گذاری جای دیگری است.

تفاوت راهبردی تیم باقری و عراقچی

یکی از جلوه‌های این تفاوت در دل نبستن به مذاکره و نگاه ابزاری داشتن به امر مذاکره، قطعا در شیوه متفاوت راهبردی و تاکتیکی مذاکرات فعلی در مقایسه با مذاکرات وین ۶ است که در خردادماه توسط تیم عراقچی پیگیری می‌شد. کما این‌که تجهیز تیم مذاکره علی باقری به حضور کارشناسان اقتصادی و تجاری و حضور تقریبا مستمر معاون اقتصادی وزارت خارجه در روند مذاکرات یکی از این تفاوت‌های عمده است که نشان می‌دهد ایران بدون حاشیه رفتن، فقط یک هدف را به صورت همه جانبه دنبال می‌کند و آن هم رفع کامل همه تحریم‌هاست.

منتفی‌شدن برجام پلاس‌ها

یک مثال دیگر هم ناکام گذاشتن طرف آمریکایی در رسیدن به فوریت‌های مذاکرات پیشین در این دوراست، مثلا همیشه یکی از سرفصل‌های مورد علاقه آمریکایی‌ها، طولانی کردن زمان مذاکره و گسترده کردن دامنه آن از حیث موضوعی به بحث‌های موشکی و منطقه‌ای بوده است؛ اصطلاحی که حتما زیاد به گوش‌تان خورده، برجام پلاس است. اما تیم اعزامی دولت فعلی تاکید دارد به هیچ‌وجه در مذاکرات وین از خطوط قرمز عبور نشود، مساله‌ای که در دیدار سالانه رهبر انقلاب با مردم تبریز هم مورد اشاره قرار گرفت و ایشان از مشکلات بعدی که به دلیل نادیده گرفتن توصیه‌ها به کشور در دوره قبل تحمیل شده بود، گلایه کردند پس طبیعی است به‌ویژه بعد از این تذکر، تیم ایرانی توجه موثرتری به خط قرمزها در وین داشته باشد.

راهبرد خنثی‌سازی تحریم‌ها

ایده مرکزی دولت سیزدهم در سیاست خارجی و داخلی یک موضوع اساسی است، خنثی‌سازی تحریم که این اتفاق عملا باعث شد ارزش راهبردی تحریم برای آمریکا و غرب تنزل جدی پیدا کند که بحث افزایش فروش نفت ایران در دولت فعلی یکی از این مصادیق است که عملا به اعتراف خود ند پرایس، کمپین فشار حداکثری علیه ایران به شکست کشیده شد. البته همین دست فرمان ایران در دور اخیر، دستگاه محاسباتی طرف مقابل به‌ویژه آمریکا را کاملا تغییر داد تا جایی که آنها مجبور شدند به بازی فکت شیت‌ها ورود کنند. اتفاقی که در خبرسازی رویترز سعی در روایت‌سازی رسانه‌ای به جای حقیقت‌گرایی سیاسی داشت و سعی می‌کرد دست برتر طرف ایرانی در مذاکره را مخدوش و حذف کند. درواقع آغاز بازی فکت‌شیت‌ها برای کاهش هزینه تصمیم‌گیری سیاسی در وین بود که با انتشار خبر غیرقابل استناد رویترز آغاز شد؛ موضوعی که البته ایران آن را تکذیب کرد. بنابراین آمریکا و غرب می‌دانند ایران ۲۰۲۲ تفاوت‌های زیادی با ۲۰۱۵ دارد و امکان فشار بر ایران با ابزار تحریم منتفی است.

موفقیت در تضمین و راستی‌آزمایی

موضوع دیگر در این زمینه موفقیت ایران در تحقق شروط اصلی خود یعنی تضمین و راستی‌آزمایی است؛ اساسا مذاکرات فعلی با ابتکار عمل طرف ایرانی و در پارادایم پیشنهادهای مکتوب ایران شروع شد و پیش رفت و این طرف مقابل بود که خود را با فضای ایران وفق داد. یکی از مهم‌ترین تضامینی که ایران در مذاکرات اعلام کرده، گرفتن تضمین‌هایی است که به‌صورت ذاتی برای جمهوری اسلامی مهم است و آن برگشت‌پذیری سریع برنامه‌های ایران است. یعنی به‌میزانی که طرف مقابل نتواند تضامین واقعی ارائه کند، تضمین ذاتی که جمهوری اسلامی ایران پیگیری می‌کند حتما با کیفیت بهتری باید حفظ و پیگیری شود. پیشنهاد دوم ایران هم ایده بیانیه سیاسی بود که وزیر خارجه کشورمان به دلیل سوءپیشینه آمریکا در اجرای تعهداتش تأکید کرد کنگره در خصوص تعهدات واشنگتن به برجام، بیانیه سیاسی صادر کند. از آنجا که تصویب بیانیه سیاسی با عنوان resolution یکی از فعالیت‌های معمول در کنگره آمریکاست و در حال حاضر هم تقریبا تمامی نمایندگان جمهوریخواه و تعداد قابل توجهی از نمایندگان دموکرات مخالف روند فعلی دولت بایدن هستند قطعا نیاز است موضع رسمی کنگره آمریکا درباره برجام یا توافقات بعدی از الان مشخص شود، نه بعد از توافق احتمالی مانند دوره قبلی برجام که امضای کری مثلا تضمین بود اما ترامپ به‌راحتی از برجام خارج شد. راستی‌آزمایی هم مقوله دیگری است که به دلیل عملکرد غیراستاندارد آمریکا در برجام ۲۰۱۵ با جدیت در دستور کار تیم ایرانی است. راستی‌آزمایی لغو تحریم‌ها یعنی ما بتوانیم با بانک‌های خارجی تعامل کنیم و بدون کارشکنی نفت بفروشیم و سرمایه‌گذار خارجی جذب کنیم. اتفاقی که ایران در آنها به گذشته بازنمی‌گردد.

نتیجه سریع‌تر مذاکره عزتمندانه

تیم مذاکراتی دولت رئیسی، دو سال مذاکره نکرده بلکه فقط چهار ماه از آغاز دور جدید مذاکراتش گذشته که حالا در نزدیک‌ترین وضعیت به یک توافق در دسترس قرار گرفته است. این نکته موید این است که گفتمان انقلابی در دولت فعلی برخلاف جوسازی رسانه‌های خارجی فارسی زبان و روایت‌سازی جریان تحریف در داخل با مذاکره از موضع عزت و اقتدار نه تنها فرمول محاسباتی طرف مقابل را کاملا تغییر داده بلکه این شیوه ظاهرا هم سریع‌تر به نتیجه می‌رسد و هم کیفیت نتیجه آن بالاتر است و حالا که طرفین در یک قدمی توافق ایستاده‌اند، آمریکا و تروئیکا برای بازگشت به برجام باید گام نهایی سیاسی خود را بردارند تا این وضعیت به پایان برسد. به هرحال رصد فضای فعلی و دیپلماسی عملگرایانه و پویای دولت سیزدهم از شرق تا آفریقا و همسایگان شمالی و جنوبی حداقل یک نتیجه قطعی به ما می‌دهد؛ این‌که دولت، کشور را منتظر وین نگذاشته اما با این حال مذاکرات را رها هم نکرده است. در این چارچوب در مجموع باید به مذاکرات وین خوشبین و منتظر بود ببینیم اندک موضوعات حساس مهم و باقیمانده در مذاکرات آیا با واقع‌بینی طرف غربی طی روزهای آینده به نتیجه می‌رسد یا خیر؟

صدرالحسینی: قاطعیت ایران در مذاکرات باعث تغییر دستگاه محاسباتی غرب شد

فتاح غلامی

روزنامه‌نگار

مذاکرات دوره هفتم که شروع شد دستگاه تبلیغاتی و همچنین مقامات سیاسی غرب به طرح ادعاهای زیاده‌خواهانه خود در خصوص برجام پرداختند اما با شروع گفت‌وگوها مشخص شد رهیافت‌ها و راهبردهای تیم مذاکره‌کننده‌ای که دولت سیزدهم که برای هماوردی با طرف‌های غربی فرستاده کاملا متفاوت با دوره‌های گذشته است. سیدرضا صدرالحسینی، کارشناس حوزه روابط بین‌الملل این تفاوت‌های راهبردی و تاکتیکی را ناشی از افزایش توانمندی ایران در حوزه هسته‌ای، منطقه‌ای، دور زدن و خنثی سازی تحریم‌ها و همچنین شنیدن صدای واحد از سوی مردم و نظام می‌داند.

مذاکرات جاری در وین چه تفاوت‌هایی به لحاظ راهبردی و تاکتیکی با شش دوره گذشته دارد؟

باید توجه داشته باشیم در همه کشورها و جوامع، مذاکرات و گفت‌وگوهای سیاسی یک موضوع مستمر و ادامه‌دار است. از سویی دیگر، در حوزه مسائل مهم باید به این نکته هم دقت داشت که مساله صرفا به دولت‌ها مربوط نیست.

در جمهوری اسلامی ایران هم موضوع مذاکرات وین چه در شش دوره اول و چه در دو دوره اخیر به‌مثابه مسابقه دوی امدادی است. درواقع باید بدانیم دوستان مذاکره‌کننده در دوره‌های گذشته همه تلاش‌های خود را برای کسب منافع ملت انجام دادند اما رویکرد دولت سیزدهم به مناسبات سیاست خارجی تفاوت عمده‌ای با دولت گذشته دارد؛ بنابراین نباید به هیچ عنوان موضوع مذاکرات کنونی و گفت‌وگوی مذاکره‌کنندگان قبل نباید به‌عنوان یک مساله اختلافی و شکاف برانگیز در بین اقشار مختلف در کشور باشد.

درواقع مساله انسجام و وحدت ملی یکی از موضوعات اساسی است که در طول ۴۳سال گذشته مورد تاکید همه دلسوزان نظام قرار داشته و دارد. بر این اساس مسائلی که در این دو دوره گذشته به وجود آمد به رویکردهای سیاسی مربوط می‌شود اما از جهت نگاه حاکمیتی باید گفت هر دو جریان مذاکره‌کننده به دنبال کسب منافع ملی بودند. با این وصف در دوره اخیر از همه کارشناسانی که می‌توانستند در حوزه‌های تجاری، بانکی، بندری، مالی، اقتصادی، گمرکی و بیمه‌ای و... اظهارنظر تخصصی کنند، دعوت شد و نقطه‌نظرات آنها مورد توجه تیم مذاکره‌کننده فعلی و سکانداران دستگاه دیپلماسی کشور قرارگرفته است. در فاصله بین گفت‌وگوهای دور ششم و دور هفتم کار کارشناسی دقیقی صورت گرفت تا کمترین مشکل برای مذاکرات به وجود بیاید. بنابراین به دلیل تقویت جنبه‌های کارشناسی بود که در طول سه ماه گذشته طرفین غربی و همچنین چین و روسیه در جریان مذاکرات و همچنین اسنادی که جمهوری اسلامی روی میز گذاشته بود نتوانستند هیچ ایراد محتوایی و کارشناسی بگیرند. به همین علت طی این بازه زمانی درباره متون ارائه‌شده از سوی ایران بحث و بررسی‌ها میان نمایندگان دولت‌هایی که برای احیای برجام به وین آمده بودند صورت گرفت. البته ممکن است آمریکایی‌ها به‌وسیله نمایندگانشان که در پشت میز مذاکرات هستند نخواهند به متن ارائه‌شده از سوی جمهوری اسلامی ایران تمکین کنند اما واقعیت این است که نمی‌توانند از نگاه کارشناسی به این اقدامات ایراد محتوایی وارد کنند. در کنار توجه به جنبه‌های تخصصی و کارشناسی، تیم مذاکره‌کننده ایران با اختیارات کامل و روشن بودن خطوط قرمز نظام که بر اساس منافع ملی ترسیم‌شده بود در این مذاکرات شرکت کرده بودند. این نکته می‌تواند مکمل تلاش‌هایی باشد که در شش دوره گذشته مذاکره‌کنندگان قبلی انجام دادند.

یکی از موضوعات محل بحث در مذاکرات فعلی محل این است که راهبرد دولت جدید آمریکا برای گسترش دامنه گفت‌وگوها و به سرانجام رسیدن آن ناکام مانده از سویی دیگر مساله جنجال برانگیز برجام پلاس‌ها که از سوی طرف‌های مقابل به‌ویژه در اوایل مذاکرات مطرح می‌شد، منتفی شده است. نظر شما در این خصوص چیست؟

در دوره گذشته حاکمیت جمهوریخواهان و تندروی آقای ترامپ باعث شد آنها در ارتباط با برجام پلاس مسائل و موضوعاتی را بیان کنند. اما در همان زمان هم تیم مذاکره‌کننده ایرانی نسبت به این مسائل واکنش دیپلماتیک انجام داده بود و هیچ قول مساعدی در این خصوص به طرف مقابل نداد. به دلیل این‌که اجازه بحث و گفت‌وگوها پیرامون موضوعاتی مثل برجام پلاس از سوی دستگاه حاکمیتی ایران به تیم مذاکره‌کننده کشورمان داده نشد.

البته قطعا جمهوری اسلامی در سال ۲۰۲۱و ۲۰۲۲تفاوت عمده‌ای از نظر رهیافت‌های سیاسی با جمهوری اسلامی در سال ۲۰۱۵ دارد و این واقعیت است که خانم وندی‌شرمن به‌عنوان معاون وزیر خارجه آمریکا هم به آن اذعان کرده است. بنابراین قطعا طرف غربی کاملا در جریان شرایط داخلی ما از جهت توانمندی‌های دور زدن و خنثی کردن تحریم‌ها و همچنین افزایش قدرت دفاعی و افزایش نفوذ جمهوری اسلامی در منطقه با پرچمداری مقاومت و انسجام داخلی در حیطه سیاست داخلی قرار دارد. نکته دیگری که باید اضافه کنیم هماهنگی میان هیات حاکمه ایران و قوای سه‌گانه در خصوص شنیدن صدای واحد از داخل ایران در حوزه گفت‌وگوهای هسته‌ای است. بنابراین طرف غربی با شناخت کامل نسبت به تحولات ایران به این مسائل توجه دارد و با این آگاهی پای میز مذاکره آمده و به همین دلیل در طول سه ماه گذشته هیچ حاشیه‌ای به متن برجام به نام برجام پلاس وارد نشده است. البته آنها نسبت به این مساله واقف هستند که در صورت خروج از چارچوب توافق برجام، نوع برخورد مذاکره‌کننده ارشد جمهوری اسلامی در دور هفتم و هشتم کاملا متفاوت خواهد بود.

با توجه به اظهاراتی که تاکنون از سوی مقامات آمریکایی و غربی در روند مذاکرات شنیده می‌شود به نظر می‌رسد ظاهرا دستگاه محاسباتی آنها با توجه به رویه‌ای که ایران در پیش گرفتند، تغییر پیدا کرده است. به این معنا که قبل از شروع مذاکرات و همچنین آغازین روزهای گفت‌وگوها، نمایندگان طرف‌های مقابل ایران مطالبات زیاده‌خواهانه خود سخن به میان می‌آوردند اما در ادامه با توجه به قاطعیت ایران ادبیات آنها هم نرم‌تر شد. ارزیابی شما از تغییر این فضا چیست؟

در طول هفته اول از مذاکرات هفتم، طرف مذاکره‌کننده غربی با تصورات سال‌های گذشته پای میز مذاکرات آمده بود. البته این یک روش جاری در همه گفت‌وگوهای دیپلماتیک است که طرفین مذاکره درخواست‌های صددرصدی و بالا وارد گفت‌وگوها می‌شود. در همان جلسات نخست مشخص شد باید دستگاه محاسباتی غرب توجه ویژه به تفاوت رفتار و رویه ایران در مذاکرات از سال ۲۰۱۵تا سال ۲۰۲۱ داشته باشد. در ادامه مذاکرات مشخص شد طرف‌های مقابل کاملا متوجه تغییر شرایط هستند و دستگاه محاسباتی آنها بیشتر روی متن برجام متمرکز بود تا موضوعات حاشیه‌ای و درخواست‌های زیاده‌خواهانه‌ای که پیش از این مطرح می‌کردند.